

ה"ת 26323/07/17 - רני גלבווע, פסגת הייעוץ בע"מ נגד מס הכנסה- תביעות-פקיד שומה חקירות חיפה והצפון

בית משפט השלום בחיפה

ה"ת 26323-07-17 גלבווע ואח' נ' מס הכנסה-תביעות-פקיד שומה חקירות חיפה והצפון
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני כבוד השופטת מריה פיקוס בוגדאנוב
מבקשים 1. רני גלבווע 2. פסגת הייעוץ בע"מ
נגד
משיבה מס הכנסה-תביעות-פקיד שומה חקירות חיפה והצפון

החלטה

בפני בקשה להחזרת חלק מהתפוסים, שנתפסו בחיפוש במשרדיה של המבקשת 2 בתאריך 18.6.17, וזאת בהתאם לסעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח משולב] התשכ"ט - 1969 (להלן: "הפקודה").

המבקש 1 הוא רואה חשבון במקצועו, מנהל ובעל השליטה במבקשת 2, העוסקת בביצוע החזרי מס לשכירים והגשת דוחות למס הכנס.

רשות המסים ניהלה חקירה סמויה כנגד המבקש 1, ובתאריך 18.6.17 החקירה הפכה לגלויה עת בוצע חיפוש במשרדיה של המבקשת 2 ובביתו של המבקש 1, הכל בהתאם לצו בית המשפט שניתן בתאריך 15.6.17 (להלן: "החיפוש").

כפי שצוין במהלך הדיון, החשדות כנגד המבקש 1 הם: זיוף וקבלת דבר במרמה (החזרי מס) באמצעות המסמכים מזויפים.

לטענת המבקשים, במסגרת החיפוש נתפסו אלפי מסמכים וביניהם המסמכים המפורטים בבקשה זו הדרושים למבקשים לשם המשך ניהול והפעלת עסקם. נטען כי מסמכים אלו אינם עומדים בקריטריונים הקבועים בסעיף 32 לפקודה וכי לא הייתה עילה מלכתחילה לתפוס אותם.

המבקשים ביקשו במסגרת הבקשה לקבל בחזרה את התיקים של 128 לקוחות, לגביהם יש להגיש דוחות שנתיים לרשויות מס הכנסה.

נטען כי מחד, לא מדובר במסמכים הדרושים לצורכי חקירה, ומאידך, המשך תפיסת המסמכים מביא לפגיעה אנושה ובלתי מידתית בזכותם לחופש העיסוק של המבקשים, וכן לפגיעה בזכויותיהם של הצדדים השלישיים, ששכרו את

שרותיהם של המבקשים לשם טיפול בעניינם לרבות הגשת דוחות למס הכנסה.

לטענת המבקשים, החומרים הנמצאים בתיקיה של כל לקוח הם חומרים גולמיים שנמסרו על ידי צדדים שלישיים למבקשים, אשר טרם טופלו על ידי המבקשים.

המבקשים טענו כי על אף פניותיהם למשיבה, לכל הפחות, לאפשר להם לצלם את תיקי הלקוחות או ליתן להם לוח זמנים, מתי התיקים ייבדקו ויוחזרו לידיהם, הם לא קיבלו מענה.

כמו כן, במהלך הדיון נטען כי מדובר בתיקיות קטנות, שכל אחת כוללת 4 מסמכים, ובדיקה של התיקיות ניתן לעשות בנקל ומבלי להשבית את משרדם של המבקשים.

מנגד, המשיבה טענה מצדה כי היא נמצאת בעיצומה של החקירה כנגד המבקש. בהתאם להצהרת המשיבה, במהלך החיפוש נתפסו כ- 150 קרגלים הכוללים מסמכים רבים, עליהם שוקדים בימים אלו חוקרי המשיבה על מנת לסווגם.

המשיבה טענה כי הבדיקה של התיקים אינה עומדת בפני עצמה, אלא יש לעשות הצלבה עם חומרי חקירה אחרים כגון חקירות של הלקוחות ועוד. על כן, בשלב זה ובטרם יסתימו הבדיקות לא ניתן לאפשר למבקשים אף את צילום החומר, מאחר וקיים חשד כי בתוך התיקים כבר קיימים מסמכים מזויפים משנים קודמות וכי במידה והחומר ישוחרר, המבקשים ימשיכו בביצוע העבירות בהן נחשדו.

המשיבה ציינה כי במידה והמבקשים יעבירו לרשותה רשימה של לקוחות "חדשים", דהיינו לקוחות שפנו למבקשים רק לאחרונה, והמבקשים לא טיפלו בעניינם בשנים קודמות, המשיבה תהיה מוכנה לאפשר את צילום התיקים.

באשר לפגיעה האפשרית בצדדים שלישיים, לגביהם יש להגיש דוחות עד ליום 31.7.17, טענה המשיבה, כי כבר הסבירה למבקשים שעליהם לפנות בבקשה לאורכה למס הכנסה, וכי המשיבה (היחידה החוקרת של מס הכנסה) תמליץ על מתן האורכות כמבוקש.

במהלך הדיון הוצגו לעיוני דוחות סודיים ומספר מסמכים שנתפסו במהלך החיפוש, ובין היתר, פריט מס' ג', אותו ביקשו המבקשים להחזיר, ואחד מתיקי הלקוחות.

בהתאם להחלטתי, העבירה המשיבה לעיוני את תיקי הלקוחות (2 קרגלים) אותם ביקשו המבקשים לשחרר פריטים ב' וג' לבקשה, וכן דו"ח סודי משלים (שסימנתי במ/5).

אציין כי לאחר הדיון המבקשים העבירו למשיבה רשימה של לקוחות חדשים, והמשיבה אפשרה להם לצלם את תיקיהם.

דין והכרעה:

המקור לסמכות תפיסת חפץ מצוי בסעיף 32(א) לפקודה הקובע כי:

"(א) רשאי שוטר לתפוס חפץ אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור עבירה,

או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה, או כאמצעי לביצועה".

המקור לסמכות שמירת התפוסים מצוי בסעיף 33 לפקודה הקובע כי:

"נתפס חפץ כאמור בסעיף 32, או הגיע לידי המשטרה חפץ שאחד התנאים האמורים בסעיף 32 חל עליו, רשאית המשטרה, בכפוף לאמור בסעיף 34, לשמרו עד אשר יוגש לבית המשפט"

המקור לסמכות לשחרור התפוסים מצוי בסעיף 34 לפקודה הקובע כי:

"על פי בקשת שוטר שהוסמך לכך על ידי קצין משטרה בדרגת מפקח מישנה או בדרגה גבוהה מזו, דרך כלל או לענין מסוים (להלן - שוטר מוסמך), או על פי בקשת אדם התובע זכות בחפץ, רשאי בית משפט השלום לצוות כי החפץ יימסר לתובע הזכות או לאדם פלוני, או שינהגו בו אחרת, כפי שיורה בית המשפט - הכל בתנאים שייקבעו בצו".

בבשפ 342/06 חב' לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מ"י (פורסם ב"נבו") נידונה שאלה מה הם המצבים והתנאים שבהם ראוי לעשות שימוש בסמכות שחרור התפוסים ומה הם השיקולים שיש לשקול. כאשר במקרה זה נידונה הזכות הבסיסית של אדם לקניינו. וכך נאמר על ידי כבוד השופטת פרוקצ'ה:

"בצד זכותו של אדם לחופש אישי עומדת גם זכותו לקנין, המקבלת ביטוי מיוחד במהלך הליך פלילי ביחס לחפצים של חשוד או נאשם (או צד שלישי) הנתפסים ומוחזקים בידי המשטרה בהקשר לחשד לביצוע עבירות. שיקולי האיזון הנדרשים לענין פגיעה בחירות האישית של נחקר או נאשם אינם בהכרח זהים לאלה החלים באשר לפגיעה בזכות הקנין, בשל עוצמתם השונה של זכויות יסוד אלה במידרג זכויות האדם. עם זאת, קווי הבחינה ומסגרת הניתוח החוקתי דומים אלה לאלה, בשל התכלית המשותפת העומדת ביסוד חובת האיזון: להגביל את מידת הפגיעה באדם - הן בגופו והן ברכושו, עד למינימום ההכרחי הנדרש להשגת האינטרס הציבורי. כך הוא לענין מעצר אדם, וכך הוא לענין תפיסת חפצים בטרם נשפט והורשע (בש"פ 537/95 גנימאת נ' מדינת ישראל, פד"י מט(3) 355, 405, 427-8; דנ"פ 2316/95 גנימאת נ' מדינת ישראל, פד"י מט(4) 589, 649.

....

כך הוא לגבי מעצר הפוגע בחירותו האישית של האדם. וכך הוא לגבי שלילת זכות הקנין מהאדם, בטרם הוכרע אם החפץ "נגוע" בכתם העבירה. ההקבלה בתפיסה החוקתית לגבי השניים נהירה על פניה. כשם שלענין מעצר תיבחן השאלה האם קיימת עילת מעצר, ואם כן, האם ניתן להגשים את תכליתו באמצעות חלופה שפגיעתה פחותה, כך הוא ביחס להמשך החזקת חפץ תפוס. יש לבחון האם מתקיימת עילה להמשך תפיסתו בידי המשטרה; ואם כן, האם ניתן להגשים את תכלית התפיסה באמצעות שחרור החפץ בכפוף להגבלות מידתיות אשר תגשמו את התכלית הטמונה בתפיסה, בד בבד עם מיתונה והחלשתה של הפגיעה בזכות הקנין של האדם. השאלה היא, במילים אחרות, אם קיימת "חלופת תפיסה" אשר תגשים את מטרת התפיסה בדרך שתפגע פחות בזכות קניינו של בעל הזכויות בנכס. לאורך השנים הבהירה ההלכה הפסוקה כי לא הרי קיומה של עילה לתפיסת חפץ, בהכרח כדין המשך

ההחזקה בו בידי המדינה (בש"פ 6689/99 עובדיה נ' מדינת ישראל, פד"י נד (2) 464, 471). גם אם עשוי להתקיים מקור סמכות לתפיסת חפץ מלכתחילה, אין בכל מקרה עילה מתחייבת להמשך החזקתו בידי הרשות בטרם נסתיימו ההליכים המשפטיים, ועשויה לעלות השאלה האם נמצא אמצעי מידתי שיש בו כדי לאזן כראוי בין האינטרס הציבורי המבקש לשמור על פיקוח המדינה ביחס לחפץ, לבין זכותו של הפרט לממש את זכויותיו לגבי החפץ גם אם מימוש זה עשוי להיות כפוף למיגבלות."

וגם:

"נדרשת, איפוא, בחינה שלה שתי פנים: האם המשך החזקת התפוס בידי המשטרה משרת תכלית המשתלבת עם מקור סמכות לתפיסה; אם שאלה זו תיענה בחיוב, האם ניתן לשחרר את החפץ באופן ובתנאים ששיגו במשולב ובאורח מידתי ומאוזן את תכלית התפיסה, מחד, ואת מימוש זכות הקנין של הפרט מנגד."

המבקשים טענו, כאמור, כי מלכתחילה לא היה מקום לתפוס את המסמכים, שאת שיחרורם הם מבקשים, וכי לא התקיימו העילות הקבועות בסעיף 32 לפקודה.

במהלך הדיון טענה המשיבה כי לגבי המסמכים התפוסים התקיימו וממשיכות להתקיים שתי עילות: האחת - תפיסה לצורך מניעת ביצוע העבירות; השניה - תפיסה לצורך הצגת המסמכים כראיה בבית המשפט.

המשיבה הדגישה כי היא טרם סיימה מיון החומרים, ועל כן, לגבי חלק מהתיקים בשלב זה קיים רק "יסוד סביר להניח", אותו יוכלו החוקרים לשלול רק עם סיום בדיקת התיקים והצלבתם מול חומרי החקירה הנוספים שנאספו ונאספים על ידם.

לצורך דוגמא הציגה בפני המשיבה מספר תיקים, מהם עולה כי לפחות חלק מהתיקים המבוקשים כוללים חומר הנראה, לכאורה, כחומר מזויף.

המשיבה הדגישה כי מבחינת עוצמת החשד ישנו הבדל בין תיקי הלקוחות הוותיקים לתיקי הלקוחות החדשים (אותם המשיבה העבירה לצילום עבור המבקשים כפי שעולה מדו"ח מב/5). ההבדל נעוץ בשיטת הזיוף, הלכאורית - שימוש במסמכים מצולמים לאחר שהמקור זויף (שיטת הזיוף הוצגה בפני במהלך הדיון על ידי המשיבה). מכאן, לטענת המשיבה, ניתן להתחקות אחר הזיוף רק בתום ביצוע הצלבת התיקים מול חומרי חקירה אחרים (ראה דו"ח סודי במ/4 ובמ/5).

לאחר שעיינתי מדגמית בתיקי הלקוחות שנמסרו לעיוני, נוכחתי לראות כי בחלק לא מועט של התיקים קיימים מסמכים לא מקוריים/מצולמים (ולא רק חומר גולמי מקורי, כפי שנטען על ידי המבקשים). על כן שוכנעתי כי אותם מסמכים צריכים לעבור בדיקה על ידי גורמי החקירה, וכל עוד לא נבדקו, קיים יסוד סביר להניח שהחזרתם לידי המבקשים תביא להמשך ביצוע העבירות מול רשויות מס הכסה.

כפי שנאמר בבש"פ 342/06, המוזכר לעיל :

"ביסוד התכלית המניעתית טמון אינטרס ציבורי למנוע, או להקשות באופן ניכר על העברין את מימוש זממו

הפלילי באמצעות שלילת החפץ המיועד לשמש אמצעי בביצוע העבירה. סמכות זו היא אמצעי אחד מיני רבים במלחמת רשויות אכיפת החוק בפשיעה."

זאת ועוד, בשלב זה, בטרם בדיקה מקיפה של התיקים והצלבתם מול החומרים האחרים, לא ניתן לדעת איזה מהחומרים יהיו דרושים למשיבה לצורך הצגה בבית המשפט. נוכחתי לדעת מהחומרים שהוצגו בפני במהלך הדיון כי אכן מהמסמכים שנתפסו וכבר נבדקו (ואדגיש כי מדובר בשני קרגלים של התיקים מתוך 150 קרגלים שנתפסו במהלך החיפוש) עולה כי ישנם מסמכים שזויפו, לכאורה, ויהיה צורך להגישם כראיה לבית המשפט, כדוגמת פריט ג' לבקשה שהוצג בפני במהלך הדיון.

מכאן אני קובעת כי למשיבה הייתה עילה בהתאם לסעיף 32 לפקודה לתפוס את המסמכים לגביהם התבקש השחרור, ועילה זו עודנה קיימת (בהקשר זה נקבע בפסיקה כי יסוד סביר להניחה אינו דורש תשתית ראייתית ברמה גבוהה אלא די בחשד סביר, ראה לעניין זה בש"פ 7446/12 **די.אנ. דיאמונדס (2007) בע"מ נ' מדינת ישראל** (פורסם ב"נבו").

כאמור אין די בקביעה שלמשיבה הייתה עילת תפיסה בהתאם לסעיף 32 וכי העילה עדיין קיימת, אלא יש לבדוק את שאלת החזרת התפוסים, לאור שני אינטרסים מתנגשים: האינטרס הציבורי המצדיק את קיומה התקין והיעיל של חקירה עניינית, ומניעת שיבוש מהלכה של החקירה. מאידך זכויותיו של החשוד, ובין היתר, זכותו לקניין, זכותו לחופש העיסוק וצמצום הפגיעה בזכויות אלו. באיזון שבין האינטרסים הנוגדים יש לבחון את היחס הסביר שבין עוצמת החשד והתועלת לציבור מקיומה של החקירה לבין הפגיעה שהתפיסה גורמת לחשוד, ועל בית המשפט לבדוק, אם ניתן לצמצם את הפגיעה האמורה.

בהקשר זה אפנה לדבריה של כבוד השופטת פרוקצ'ה בע"פ 342/06 המוזכר לעיל:

"בשיקולול האינטרסים, תוערך מצד אחד מידת הצורך בהשגרת התפוס בידי המשטרה בהתאם לעוצמת התכלית שהתפיסה נועדה להשיג בנסיבות המשתנות של ההליך הפלילי המתפתח; מצד שני, יבחנו היבטים שונים הנוגעים בטיבו של החפץ מבחינת בעל הקניין, כגון האם מדובר בחפץ שההחזקה בו מותרת על פי דין או אסורה (פרשת עובדיה, שם, פסק דינו של השופט טירקל); מה מידת נחיצותו של בעל הקניין בחפץ, ושיעור נזקו משלילת החזקתו בטרם הסתיים ההליך הפלילי. בהקשר זה, עשוי להיות הבדל בין תפוס המשמש אדם לעיסוקו ולמשלח-ידו, לבין תפוס שאינו בר-שימוש יומיומי; כן עשוי להיות שוני בין חפץ כלה לבין חפץ שערכו אינו מושפע ממעבר הזמן, וכיוצא באלה שיקולים. במיתחם השיקולים, לאלמנט משך הזמן בו מוחזק תפוס בידי המשטרה ישנה משמעות באיזון השיקולים הנדרש. אינדיקציה לכך ניתן למצוא בהוראת סעיף 35 לפקודה..."

וגם בש"פ 7446/12 **די.אנ. דיאמונדס (2007) בע"מ נ' מדינת ישראל** (פורסם ב"נבו"):

" במסגרת שיקול הדעת המסור לבית המשפט בשאלת שחרור התפוס, עליו לתת דעתו לשתי שאלות עיקריות. הראשונה - האם תפיסתו של החפץ עודנה הכרחית להגשמת המטרה לשמה הוא נתפס. בהינתן

תשובה חיובית לשאלה הראשונה יש לשאול האם קיימת חלופה אחרת שפגיעתה בתובע הזכות פחותה, ואשר ניתן להגשים דרכה את מטרת תפיסתו של הנכס. במידה מסויימת, דומה הליך התפיסה לסוגיית מעצרו של נאשם עד תום ההליכים, במובן התארכות ההליכים ושינוי נקודת האיזון. כידוע, ככל שמתארכים ההליכים במשפטו של נאשם, כך על בית המשפט להקפיד הקפדה יתרה בשאלת ההצדקה למעצר. כך אף בשאלת התפיסה. כל אימת שעולה סוגיית שחרורו של תפוס, על בית המשפט לשקול את מגוון הסוגיות המתעוררות, תוך מתן משקל לשלב המקדמי של ההליך. "

בענייננו, מחד, קיימת פגיעה בעיסוקם של המבקשים, ועלולה להיגרם פגיעה אף בצדדים שלישיים שבעניינם התחייבו המבקשים לפעול מול רשויות מס הכנסה, לרבות עיכוב בהגשת דוחות.

מאידך, כפי שעולה מהדוחות הסודיים בהם עיינתי, מדובר בחקירה מסועפת רבת היקף, כאשר עד כה נאספה תשתית ראייתית לכאורית בעוצמה לא מבוטלת התומכת בחשדות כנגד המבקש, וקיים אינטרס ציבורי מובהק לסיים את החקירה ולאסוף את הראיות.

יודגש, החשדות הפליליים כנגד המבקש מתמקדים בפעילות המקצועית של המבקשים, והמסמכים שנתפסו מהווים ליבה של פעילות מקצועית זו, כך שללא בדיקה של כלל התיקים והצלבתם מול חומרי חקירה האחרים לא ניתן למצות את החקירה.

החיפוש נערך לפני כחודש ימים, ורשויות החקירה שוקדים על בדיקת החומרים ובמקביל אוספים חומרי חקירה נוספים ומבצעים פעולות חקירה רלוונטיות. המשיבה הצהירה בפני שעל מנת לבדוק את התיקים באופן יסודי (2 קרגלים כאשר בכל תיקיה עשרות דפים, בניגוד לנטען על ידי המבקשים), נדרש פרק זמן נוסף המוערך על ידם בין חודש לחודשים.

לאחר שעיינתי בדוחות הסודיים, בחומרים שהוצגו לי במהלך הדיון ולאחר שעשיתי בדיקה מדגמית של התיקים שהועברו אלי, נחה דעתי כי יש לאפשר למשיבה פרק זמן נוסף למיצוי החקירה. יחד עם זאת, פרק זמן של חודשיים נראה לי בשלב זה לא מידתי מול הפגיעה בזכויותיהם של המבקשים, וניתן לעשות מאמץ ולסיים את בדיקת התיקים (2 כרגלים) והצלבת המסמכים מתוכם מול החומרים האחרים תוך פרק זמן קצר יותר, זאת על מנת לא לפגוע יתר על המידה בזכויותיהם של המבקשים.

על כן אני מורה כדלהלן:

המשיבה תעשה ניפוי ראשוני של תיקי לקוחות תוך שבועיים מיום קבלת ההחלטה:

א. תיקים, בהם נמצאים אך ורק מסמכים מקוריים שנאספו מהלקוחות ולגביהם לא קיים חשד כי ישנם בין המסמכים, מסמכים מזויפים, תעביר המשיבה את התיקים לצילום המבקשים בתום תקופת הניפוי - קרי שבועיים מהיום.

ב. תיקים, בהם יימצא בתום הניפוי, כי קיים חשד לכאורי כי ישנם מסמכים שזויפו ויש לבדוק אותם מול חומרי חקירה אחרים תוכל המשיבה לבצע את הבדיקות הדרושות תוך שבועיים ימים נוספים. בתום הבדיקה, תעמיד המשיבה את התיקים לצילום המבקשים, למעט אלו שיתגלו בהם, אם יתגלו, מסמכים מזויפים, לכאורה.

על מנת לצמצם את הפגיעה בצדדים שלישיים מן הראוי שהמבקשים יגישו בקשות לאורכה לרשויות מס הכנסה, והמשיבה תמליץ על מתן הארכה, כפי שהתחייבה בדיון שבפני.

במידה והמשיבה לא תסיים את הבדיקה בהתאם למתווה שנקבע לעיל, תהיה רשאית לפנות לבית המשפט ולבקש מתן אורכה נוספת, תוך פריסת נימוקים ענייניים, מדוע לא סיימה את הבדיקה בפרק זמן שנקצב לה.

המזכירות תשלח את ההחלטה לצדדים בדחיפות

ניתנה היום, ו' אב תשע"ז, 29 יולי 2017, בהעדר הצדדים.